

ПРОТОКОЛ

№ 413

гр. П., 29.09.2023 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – П., II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Минка П. Трънджиева

Членове: Красимир Г. Ненчев
Албена Г. Палова

при участието на секретаря Виолета Сл. Боева
Сложи за разглеждане докладваното от Красимир Г. Ненчев Въззивно гражданско дело № 20235200500464 по описа за 2023 година.
На именното повикване в 10:15 часа се явиха:

За жалбоподателя „П.К.Б.“ЕООД не се явява представител не редовно призовани. По делото не е върната и приложен отрязък от разписката удостоверяваща връчването на същата.

Не се явява ответницата Л. Ц. К – не редовно призована. По делото не е върнат и приложен отрязък от разписката удостоверяваща призоваването ѝ.

Не се явява ответницата С. Т. Т. редовно призована.

По делото е постъпила молба от адв. П. Г. като пълномощник на ответниците по въззивната жалба, с която моли да се даде ход на делото при липса на процесуална пречка и делото да бъде разгледано в негово отсъствие. Взема становище по предмета на спора.

Постъпила е молба и от жалбоподателя, с която също моли делото да бъде разгледано в отсъствие на страната, като изрично дава съгласието си за разглеждане на делото.

При така изразеното становище на пълномощниците на страните съдът счита, че отстранен порока касаещ не ред.пр., тъй като пълномощниците на страните изрично дават съгласието си делото да бъде гледано въпреки не ред.пр. на страните, както и в тяхно отсъствие.

По тези съображения съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО

ДОКЛАДВА СЕ ДЕЛОТО

С Решение № 572 от 22.05.2023г. е признато за установено в отношенията между страните, че С. Т. Т., ЕГН-***** от гр. П., ул. „Б.“№7, обл.П. и Л. Ц. К, ЕГН[1]***** от с. Добровница, ул. „10-та“ № 26, обл. П., дължат солидарно на „П.К.Б.“ЕООД с ЕИК 175074752 със седалище и адрес на управление град С., бул.“Б.“№ 49, бл.53 Е, вх.В, ет.7, представлявано винаги от двама от управителите С, Н.Н. ЯЯ.Ч. Ц.Г.С. и Я.К.Ч., сумата от 71.40 лв. /седемдесет и един лева и четиридесет стотинки/, представляваща чистата стойност на кредита по Договор за потребителски кредит № ***** от 02.02.2017г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда – 29.07.2022 г., до окончателното изплащане, за която сума е издадена заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 2466/2022г. по описа на Районен съд – П., като е отхвърлен иска за главница за разликата над 71.40 лв. до предявения размер от 3131.28 лв., както и исковете за съществуване на вземане за договорно възнаграждение в размер на 1360.17 лв. за периода от 26.06.2018 г. до 03.09.2019 г. и за законна лихва в размер на 1417.16лв. за периода от 03.09.2019г. до 28.07.2022г., за които суми е издадена заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 2466/2022г. по описа на Районен съд – П., като неоснователни и недоказани.

ОТХВЪРЛЕН е предявения от „П.К.Б.“ЕООД с ЕИК 175074752 със седалище и адрес на управление град С., бул.“Б.“№49, бл.53 Е, вх.В, ет.7, представлявано винаги от двама от управителите С Н.Н. ЯЯ.Ч. Ц.Г.С. и Я.К.Ч., против С. Т. Т., ЕГН-***** от гр. П., ул. „Б.“№7, обл.П. и Л. Ц. К, ЕГН-***** от с.Добровница, ул. „10-та“№26, обл. П., иск за заплащане на сумата от 1720,63 лв., представляваща неизплатено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги по Договор за потребителски кредит №***** от 02.02.2017г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение /29.07.2022 г./ до окончателното плащане, за която сума е отказано издаване на заповед за изпълнение по ч.гр.д. №2466/2022 г. по описа на Районен съд – П. ,като неоснователен и

недоказан.

ОСЪДЕНА е С. Т. Т., ЕГН-***** от гр. П., ул. „Б.“№7, обл.П. и Л. Ц. К, ЕГН-***** от с. Добровница, ул. „10-та“№26, обл. П. , да заплатят на „П.К.Б.“ЕООД с ЕИК 175074752 със седалище и адрес на управление град С., бул.“Б.“№49, бл.53 Е, вх.В, ет.7, представлявано винаги от двама от

управителите С Н.Н. ЯЯ.Ч. Ц.Г.С. и Я.К.Ч., сумата от 6.41лв

/шест лева и четиридесет и една стотинки/- сторени от ищеца разноски по ч.гр.дело №2466/2022г. по описа на РС-П. и по гр.дело №3630/2022г. по описа на РС-П., на осн.чл.78,ал.1 от ГПК, съразмерно с уважената част от исквете.

Срещу постановеното решение в законния срок е постъпила въззивна жалба от„П.К.Б.“ ЕООД, ЕИК: 175074752, седалище: гр. С., бул. Б. № 49, бл. 53 Е, вх. В, чрез пълномощника им юрк. Г. С. Стойчева – Кръстева.

Решението се обжалва само по отношение на установителният иск, но не и по отношение на осъдителният иск.

Твърди се, че съдът неоснователно и неправилно бил констатирал, че клаузата за възнаградителната лихва /договорната/ в размер на 41.17% противоречи на добрите нрави и поради това била нищожна. Неправилно бил приел, че размерът на ГПР се явява по- голям от законово допустимия петкратен размер на законната лихва - 50 %, определен в чл. 19, ал. 4 от ЗПК и с уговореното възнаграждение за пакета от допълнителни услуги се заобикаляла разпоредбата на чл.19, ал. 4 от ЗПК, тъй като то не съставлявало □ плащане на допълнителна услуга, а прикрит разход по кредита, с който се надхвърлял допустимия размер на разходите по чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Неправилно било извършеното от Съда прихващане на всичко заплатено с остатъчния размер на главницата, тъй като договорното възнаграждение не било прекомерно, то било в определени от закона граници и се дължало в остатъчния незаплатен размер. Дължал се и остатъчния размер на незаплатената главница, както и законна лихва. Длъжниците били усвоили сумата, редно било и да заплатят възнаграждение за това, както и законна лихва, която била последица от уважаване на главния иск.

С настоящата жалба, обжалват постановеното съдебно решение в частта, с която клаузата за възнаградителната лихва се обявявала за нищожна, а размерът на ГПР - за противоречащ на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, поради което е и

приложена разпоредбата на чл. 23 от ЗПК. В посочената част считат решението за незаконосъобразно и неправилно. Твърди се, че съдът считал за нищожна клаузата за възнаградителната лихва в размер на 41.17%, тъй като надвишавала трикратния размер на законната лихва към момента на сключване на договора - 02.02.2017г. и поради това противоречала на добрите нрави. В атакувания съдебен акт съставът на съда бил приел, че съгласно трайната съдебна практика мерило за установяване на съответствието на уговорката за заплащане на възнаградителна лихва с добрите нрави е законната лихва за просрочени задължения и по-конкретно трикратния размер на законната лихва, а процесната възнаградителна лихва надвишавала трикратния размер на законната лихва. Твърди се, че наличието на съдебна практика не следвало да лиши съда и страните от съдебно дирене, с което да бъдат установени ценностите, правилата за поведение в обществото по отношение на бързото кредитиране.

1. Преценката дали определена клауза или договор противоречи или не на добрите нрави следвало да се направи съобразявайки съдържанието на понятието "добри нрави". То следвало да се търси в обективните морални категории, които били възприети в обществото, но които, обаче, поради своя социално-етичен характер не били скрепени със закон. Съгласно мотивите на Определение № 898 от 21.08.2009 г. на ВКС по гр. д. № 4277/2008 г., I г. о., ГК това съдържание следвало да се търси в обективните морални категории, които са възприети в обществото, но поради своя социално-етичен характер не са скрепени със закон. Към момента на сключване на процесния договор била налице промяна в законодателството по отношение на договорите за потребителски кредит, която следва да бъде отчетена. С изменението на Закона за потребителския кредит, в сила от 23.07.2014 год., е въведен максимален размер на годишния процент на разходите, изразяващ общите разходи по кредита (включващи в себе си лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид) и който не можел да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република Б., което било около 50%. Видно било от приложения към исковата молба договор, определеният в раздел VI „Параметри“ от същия годишен процент на разходите не надвишавал императивното ограничение по чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Този максимален процент

на ГПР предполагал лихвен процент от максимален размер също 50%, който надвишавал размера на законната лихва, който се твърди, че е определен като максимален размер от добрите нрави в обществото. Да се приеме, че законодателно се налагал максимален лихвен процент в противоречие на добрите нрави било абсурдно. Не можело да е налице недействителност, поради противоречие с добрите нрави за това, което е позволено от закона с императивна правна норма. От това следва логичният извод, че добрите нрави при лихвените равнища на небанковото финансово кредитиране не следвало да е размерът на законната лихва, двукратния или трикратния размер на същата. Порочна била практиката съдът да прилага механично съдебни решения, без да съобрази конкретния случай и без да извърши някакво съдебно дирене, което да установи конкретните обстоятелства, които следвало да бъдат подведени под правната норма, поради което считат обжалваното решение за неправилно и подлежащо на отмяна. Твърди се, че мотивите на съда, основани на стара съдебна практика, по никакъв начин не кореспондирали с промяната в законодателството по отношение на договорите за потребителски кредит, тъй като, най-малкото, тези решения са били постановявани преди същата да е била влязла в сила и съответно не била съобразена в техните мотиви. Съобразяването с твърдения, игнориращи законодателните промени от 2014 г., би довело до абсурдни изводи, свързани с недействителност на всички договори, сключвани от небанкови финансови институции, както и до несъответствие със законодателните изменения от юли 2014 г. Би довело до сключването на договори, непротиворечащи на закона, но пък противоречащи на добрите нрави, което било своеобразен правен абсурд.

2. Видно било от съдържанието на договора, че между страните е била договорена възнаградителна лихва, каквато била допустима съобразно разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК в размер на 41.17%. Това било възнаграждението за кредитора за предоставянето на известен капитал - парична сума и рискът, който поемал да отпускат кредити без каквото и да било обезпечение и на рискови клиенти, без гаранция дали и кога ще успее да получи парите си обратно. Волята на страните била меродавна, само ако тя не надвишавала най-високия, допустим от чл. 19, ал. 4 ЗПК размер. А да се твърди, че клаузата в процесния договор, определяща възнаградителната лихва, следвало да бъде обвързана по размер с трикратния размер на

законната лихва, било повече от абсурдно. Подобен подход най-малкото би бил неактуален съобразно измененията в ЗПК от 2014 г.

3. На следващо място и с оглед на горното считат, че съдът е обосновал своите мотиви досежно недействителността на клаузата, определяща възнаградителната лихва, с наличието на съдебната практика, която, освен че била морално остаряла, била и неприложима в конкретния случай, доколкото, както вече било посочено, с промяната в закона за потребителските кредити от 2014 г. законодателно била въведена максимална граница за размера на годишния процент на разходите и съответно за размера на възнаградителната лихва, а именно 5 пъти размера на законната лихва, с което отпаднала възможността размерът на същите да бъде преценяван съобразно съдебната практика. Освен това била налична и съдебна практика в точно обратния смисъл.

4. В този смисъл било и възприетото от Районен съд - Пловдив становище, обективизирано в Решение № 1760/2018 г., постановено по гр.д. 18575/2018 г., III граждански състав. Съгласно цитираното съдебно решение „годишният процент на разходите включвал общите разходи по кредита, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит - чл. 19. ал. 1 ЗПК. С приемането на посочените разпоредби се поставило „рамка” по отношение на уговорките при потребителските кредити за размера на лихвите. Преди приемането на посочената норма, като критерий за действителност на уговорките за възнаградителна лихва са служели общо установените нравствено-етични правила на морала, или добрите нрави. Затова, при преценка нарушени ли са добрите нрави при уговорката за възнаградителна лихва, съдът намирал, че меродавна била именно разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК с регламентирания в нея „рамки”. Затова и уговорена възнаградителна лихва в размер на 41,17 % и ГПР - 49,87 %, не противоречала на добрите нрави с оглед изложените по-горе съображения. Напротив, тя била съобразена със законовите изисквания на чл. 19, ал.4 ЗПК, с установените нравствено-етични правила на морала, като ограничаващи договорната свобода. Затова и възражението за нищожност на уговорката за възнаградителна лихва, като противоречаща на добрите нрави, било неоснователно“. В този смисъл било и например становището, изложено по аналогичен казус със същия ответник в Решение № 210 от 29.10.2018 г., постановено по възз. търг. дело № 243/2018 г. по описа на ОС – Шумен

Твърди се,² че с изменението на ЗПК (обн. в ДВ бр.35 от 22.04.2014 г.) била въведена разпоредбата на чл. 19, ал.4 от ЗКП, съгласно която ГПР не можело да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на МС на РБ. Съгласно чл.19, ал.1 от ЗПК, ГПР по кредита изразява общите разходи по кредита. От двете разпоредби се установявало, че ГПР включвало и размера на възнаградителната лихва по конкретния кредитен договор. С чл.19, ал.4 от ЗКП, законодателят императивно бил определил лимит на лихвата по потребителските кредити, като е определил максималния размер на годишния процент от разходите, който защитава интересите и двете страни по договора и с оглед на това не бил в противоречие с добрите нрави. Следователно клаузата, уговаряща размера на лихвата не била нищожна поради накърняване на добрите нрави. Считат, че определения в процесния договор за кредит размер на възнаградителната лихва бил допустим съгласно императивното изискване на разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК.

5. Освен това считат, че уговореният лихвен процент в размер на 41.17% не бил в противоречие на добрите нрави, и поради това, че в българското действащо право, в отношенията между правните субекти действал принципът на свободно договаряне (чл. 9 от ЗЗД). Съгласно този принцип всеки бил свободен да встъпва в правни и договорни връзки, ако желае, с когото желае и след като сам определя и се съгласява със съдържанието на създаденото по негова воля правоотношение. Тези три възможности, включени в понятието свободно договаряне, трябвало да бъдат обезпечени от правния ред, тъй като те съставлявали кръга на т. нар. волева автономия, която се предоставя на индивида за свободна инициатива. Тази свободна инициатива била ограничена единствено от императивното изискване на чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Твърди се, че с оглед на принципа за свобода на договаряне и по своя свободна воля страните се били съгласили да сключат договор за кредит с годишен лихвен процент от 41.17%. Кредитополучателят се е съгласил с тази цена на кредита на преддоговорния етап с получаването на стандартен европейски формуляр за сравняване на различни предложения, така и към момента на сключването на договора, когато отново е получил и стандартен европейски формуляр. Добрите нрави били критерии за норми за поведение, които се установяват в обществото, поради това, че значителна част от хората според вътрешното си убеждение ги приемали и се

съобразявали с тях. Добрите нрави били критерии там, където обществените отношения не били уредени с императивни правни норми.

6. След като "добрите нрави" не било изрично дефинирано понятие, а преценката се правела във всеки конкретен случай, то и въвеждането на параметрите на добрите нрави не можело да бъде изведено по тълкувателен път, като при твърдение за нарушение на чл. 9 ЗЗД съдът е следвало да посочи кои конкретно добри нрави били нарушени, каквото позоваване в настоящия случай липсвало. Рискът при небанковите финансови институции бил по-висок в сравнение с банковите. Ноторно известен факт било, че паричният ресурс на небанковите институции бил многократно по-скъп от този на банките с оглед на факта, че не могли да осъществяват влогонабиране. Ноторно известен бил фактът, че лихвите при небанковите институции били по-високи с оглед риска, който поемат да отпуснат финансов ресурс на кредитополучатели, които не могат да получат такъв от банките поради различни съображения, водещи до ниска кредитоспособност. В процесния случай, кредиторът не бил получил точно изпълнение по договора. Ответникът бил плащал със забава всички погасително вноски.

7. Твърди се, че с оглед на тези обстоятелства меродавна била пазарната цена на кредитите в сектора, а не законната лихва. Меродавно било ограничението на разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, определяща максимален размер на ГПР, в чието изчисляване участвали и дължимите от потребителя лихви. Според чл. 10, ал. 2 от ЗЗД Министерският съвет можел да установява горна граница на договорната лихва. Понастоящем подобна горна граница не съществувала. Съгласно чл. 2 от Постановление № 5 от 18.01.1991 г. за лихвите по депозитите, влоговете и кредитите на населението и фирмите лихвите по кредитите, депозитите и влоговете в левове се договаряли между банките и кредитополучателите, съответно депозантите (вложителите), на пазарна основа. Поради това считат, че не е налице максимален размер на договорната лихва. Към момента действал само ПМС № 72 от 08.04.1994 година за определяне на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута. Твърди се, че същото било издадено на основание чл. 86, ал. 2 от ЗЗД и намирало приложение само за определяне на размера на законната лихва по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД. Предвид законовата регламентация, въз основа на която е издадено, посоченото ПМС ограничавало действието си само до установените от нея рамки и не може да

бъде прилагано за други случаи. С оглед на това цитираното ПМС не можело да намери приложение в случаите по чл. 10, ал. 2 от ЗЗД, които касаят договорната лихва. Доколкото въз основа на разпоредбата на чл. 10, ал. 2 от ЗЗД не е издаван подзаконов нормативен акт трябвало да бъде прието, че размерът на договорната лихва не бил ограничен и можело да бъде уговарян свободно между страните, но до размера на 5-кратния размер на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република Б.. Поради това не била налице нищожност нито на уговорения лихвен процент, поради надвишаване на трикратния размер на законната лихва.

8. Твърди се, че законната лихва е лихва за забава при неизпълнение на парично задължение и размерът ѝ бил неотносим към уговорената между страните възнаградителна лихва. Лихвата при договорите за потребителски кредит не била мораторна (закъснителна) лихва. т. е. тази, която се дължи при забавено изпълнение на парично вземане. По своята правна и икономическа природа възнаградителната лихва била цена (възнаграждение), което се заплащало на кредитора за ползването на предоставените парични средства. Това била цената на стойността на капитала, който се отчуждавала за временно ползване. Поради това не била пряк паричен израз на стойността на предоставените в заем капитали, а израз на част от потребителската му стойност да носи доход от неговото по-ефективно използване. Цената се заплащала от длъжника винаги, независимо дали е използвал средствата или не. За кредитора тези средства били винаги капитал. Ако длъжникът не плати в срок цената, той дължал и законова лихва, по аргумент от чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Твърди се, че двете лихви имали различна същност и не била налице нищожност при възникване на задължение за кумулативното им заплащане. Правната и икономическата природа на възнаградителната и законната лихва за забава били напълно различни и неправилно е обвързването, зависимостта между размера на възнаградителната лихва с размера на законната лихва за забава. Поради това не можело да бъде подкрепено и неправилно било разбирането, че възнаградителната лихва не можела да има по-голям размер от законната или от двукратния, или от трикратния размер на законната лихва, тъй като от една страна, подобно правило не било уредено законодателно, а от друга, двата вида лихва имали различна правна и икономическа същност и не можело да има зависимост между тях. С оглед на

горното, уговореното в договора за кредит възнаграждение за ползването на заемната сума било действително такова и се заплащало от ответника на валидно договорно правно основание. С Решение № 378/18.05.2006г. по гр.д. № 315/2005 г., П г о., ВКС приема, че няма пречка страните да уговарят възнаградителна лихва над размера на законната лихва и тяхната свобода на договаряне не е ограничена от разпоредбата на чл.10, ал.2 от ЗЗД, както и, че по действащото българско право максималният размер на договорната лихва /възнаградителна или компенсаторна/ е ограничен единствено от чл.9 от ЗЗД, съгласно който страните можели свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на добрите нрави. ВКС бил приел, че противно на добрите нрави било да се уговаря компенсаторна лихва /лихва за забава/, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, и възнаградителна лихва по обезпечен с ипотека заем, надвишаваща двукратния размер на законната лихва, когато уговорката за последната била нищожна, поради което се дължала само законната лихва /еднократния ѝ размер/. Видно било от представения договор за кредит, че същият не бил обезпечен с ипотека, залог или солидарна отговорност, поради което уговорената възнаградителна лихва в размер на 41,17% не бил в противоречие на добрите нрави. Допълнително и същата не надвишавала драстично трикратния размер на законната лихва, който към датата на сключване на договора за кредит бил 30.00%.

9. Твърди се, че следвало да се има предвид и обстоятелството, че сключеният договор за потребителски кредит имал характеристиките на търговска сделка за кредитора по него /чл. 286 ТЗ/, което обстоятелство обосновавало приложимостта на разпоредбите за търговските сделки и за другата страна /чл. 287 ТЗ/. В разпоредбата на чл. 430, ал.2 от ТЗ било посочено, че заемателят плаща лихва по кредита, уговорена с банката, чийто размер законодателят не бил ограничил с добрите нрави, каквото ограничаване било изрично посочено в други разпоредби на Търговския закон. Поради това считат, че при този тип сделки следвало да се изследва логиката на отношенията между страните, действащият пазар на така наречените „бързи кредит“ и мотивите за законодателните изменения в ЗПК, влезли в сила на 23.07.2014 г., за да отговори на въпроса коя е границата на добрите нрави при така оформените обществени условия, който отговор считат, че нямало да обоснове противоречие на уговорения лихвен процент с

добрите нрави. Освен това задължението за плащане на възнаградителна лихва по отпуснатия кредит следвало от закона, тъй като договорите за потребителски кредит по правило били възмездни. Че договорите за потребителски кредит са възмездни договори било видно от законовата дефиниция за договор за потребителски кредит, дадена в чл.9 от ЗПК. Твърди се, че страните по договорите за потребителски кредит могли да уговорят размера на възнаграждението за ползване на финансовия ресурс - в т.ч. възнаградителна лихва, но не могли да уговорят дали да има такова възнаграждение въобще. В случай, че съдът обяви за недействителна клаузата за възнаградителната лихва, то моля да се приложи разпоредбата на чл. 26, ал. 4 ЗЗД. Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 4 ЗЗД приетата за недействителна клауза за уговорения лихвен процент следвало да се замести по право от повелителни правила на закона, т.е. да се приеме, че се дължи законната лихва за забава от датата на сключването на процесния договор за кредит до окончателното му изплащане. Сочи се съдебна практика. Твърди се, че съгласно чл. 4 от Общите условия към ДПК № ***** солидарните длъжници дължат на дружеството договорно възнаграждение за изтегления кредит. Ясен бил и размерът на възнаградителната лихва, дължима по договора, както и начинът ѝ на формиране. Договорното възнаграждение по заема било предварително определено в договора и посочено в погасителния план и към момента бил в размер на 1360.17 лева, който размер напълно съответства на законовите изисквания. Твърди се, че страните по този договор се споразумяват договорното възнаграждение, което възниква за клиента като задължение към деня на отпускане на заема, да се разсрочи във времето и да се погасява от клиента в рамките на погасителния план. Предвид изложеното относно действителността на клаузата, определяща договорното възнаграждение, молят същото да им бъде присъдено в пълния дължим размер от 1360.17 лева. Считат за неправилно заключението на Съда, че солидарните длъжници по ДПК № ***** не дължат претендираното от дружеството договорно възнаграждение, тъй като в уговореното между страните ГПР не било включено възнаграждението по закупен пакет допълнителни услуги. Считат, че кредиторът не е посочил по-нисък от действителния размер на ГПК, и че не бил предоставил невярна информация на потребителя. Твърди се, че предоставянето на допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, било легално уредено в

разпоредбата на чл. 10а, ал. 1 ЗПК, като ал. 4 на същата предвиждала, че видът, размерът и действието, за което се събират такси и/или комисиони, трябвало да бъдат ясно и точно определени в договора за потребителски кредит. Ал. 2 и ал. 3 на чл. 10а ЗПК изрично постановявало, че кредиторът не можел да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояването и управлението на кредита, и не можел да събира повече от веднъж такса и/или комисиона за едно и също действие. В обхвата на общите разходи по кредита, които следвало да се отчетат при формирането на ГПР, попадали разходи за допълнителни услуги, но само в случаите, когато получаването на такива допълнителни услуги било задължително условие за сключването на договора за кредит. В процесния договор за потребителски кредит обаче изрично било посочено, че изборът и закупуването на допълнителни услуги не било задължително условие за получаване на потребителски кредит или за получаването му при предлаганите условия. Предвид това следвало, че разходите на потребителя за въпросните допълнителни услуги не представлявали част от общите разходи по кредита, съответно не следвало да се отчитат при изчисляването на ГПР. Тоест дължимото по процесиите допълнителни услуги възнаграждение се дължало от кредитополучателя отделно и независимо от цената на самия кредит, респективно не следва да се включва при изчисляването на ГПР и не противоречало на чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Както е известно, след промените в Закона за потребителския кредит, обнародвани в ДВ, бр. 35, в сила от 23.07.2014г., П.К.Б. ЕООД е извършила промяна на цялата договорна документация в процеса за потребителско кредитиране. Действително в бланката на Стандартния европейски формуляр имало нов раздел, който обаче нямал характер на допълнителна информация по смисъла на чл.5, ал. 7 от ЗПК. По този начин кредиторът давал детайлна информация по всички различни услуги, които се предоставяли от компанията, като считат, че това е единствено в интерес на потребителя, с цел той да е информиран за общия размер на неговите задължения по договора за кредит и по пакета от допълнителни услуги в случай, че се е интересувал от такъв. П.К.Б. ЕООД предоставяла на своите клиенти пакет от изчерпателно изброени допълнителни услуги, в случай, че желаят да се възползват от тях. В качеството си на отговорен кредитор и с цел максимална яснота и откритост към потребителя, компанията включи в Стандартния европейски формуляр и

преддоговорна информация не само за общото задължение по потребителския кредит, но и за задължението в случай на избрани допълнителни услуги. По този начин потребителят бил напълно наясно с пълния размер на задълженията си по кредита, на задълженията си по допълнителните услуги, когато е пожелал да получи информация за такъв, както и на общия размер на задълженията си. Добавената информация за общия размер на месечната вноска и за общия размер на задължението по сключения кредит и по поискания пакет от допълнителни услуги било продиктувано от желанието на компанията за информиране на потребителя и за предоставяне на пълния обем информация и разяснения. Съгласно т. 4.3 от раздел III „Разходи по кредита“ от Приложение №2 на ЗПК, законодателят изисквал да се посочат всички разходи, които били свързани с кредита, но не били задължително условие за предоставянето на кредита или за предоставянето му с конкретни условия. В т.4.3 от стандартния европейски формуляр били описани всички разходи, които възниквали за потребителя в резултат на изразено от негова страна желание да се възползва от допълнителни услуги, като например застраховка по кредита, получаване на кредитна карта и др. В тази връзка и с оглед на допълнителните услуги, които компанията предлагала на своите потребители, бил добавен раздел IV „общо задължение по кредита и по пакета от допълнителни услуги, в случай че такъв е избран“, който раздел да дава информация на потребителя за общите параметри на предлаганите от кредитора кредитни и други услуги, като по никакъв начин не била нарушена структурата на стандартния европейски формуляр съгласно Приложение 2 от ЗПК. Считат, че осведомеността и яснотата за потребителите са по-ценни и чието постигане в крайна сметка се цели със закона за потребителския кредит, а не толкова буквалното възприемане и приложение на закона. Считат, че относително осведомен потребител, който е наблюдателен и съобразителен в разумни граници, можел без затруднение да прецени напълно точно ефекта за него от сключване на договор за потребителски кредит. Съществено било, че в своята съвкупност предоставената информация не накърнявала способността на потребителя да вземе търговско решение, съществено изменение на икономическото му поведение. Това било така, тъй като, както било посочено по-горе, към момента на сключване на договора за кредит потребителят разполагал с пълна информация относно характеристиките на кредитните продукти на „П.К.Б.“ ЕООД, с която е

разполагал и на преддоговорния етап. Допълнително информацията относно отношенията по конкретния договор се разяснявали на потребителите от кредитните експерти на „П.К.Б.” ЕООД. Считат, че при цялата налична информация, всеки потребител, който е наблюдателен и съобразителен в разумни граници, можел без затруднение да прецени напълно точно ефекта за него от сключване на договор за кредит и конкретно каква лихва, съответно ГПР ще следва да заплаща и дали има обстоятелства, при настъпване, на които размерът на лихвата/ГПР може да бъде променен. Следвало да се посочи, че факта, че клаузите не са били индивидуално уговорени, не ги правело нищожни, следвало да се има предвид нормата на чл.143 от ЗЗП и съответно да се върши преценка, кога е уговорката във вреда на потребителя, кога не отговаря на изискването за добросъвестност и водела до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Поради всичко изложено, считат, че некоректно е и извършеното от Съда прихващане на всичко заплатено с остатъчния размер на главницата, тъй като договорното възнаграждение не било прекомерно, то било в определени от закона граници и се дължало в остатъчния незаплатен размер. Лихвата по договора била възнаградителна - за ползване на дадената парична сума и от чисто житейска гледна точка, нормално било, когато ползваш чужди парични средства да заплатиш възнаграждение за това. В случая кредиторът е търговец, който следвало да реализира печалба и това не противоречало на добрите нрави. Практиката на съдилищата за обявяване на недействителни съглашения за възнаградителна лихва и ГПР, която надвишавала 3 пъти законната такава за просрочени задължения било сериозно разколебана с приемането на новата алинея 4 на чл. 19 от ЗПК. В обхвата на общите разходи по кредита, които следвало да се отчетат при формирането на ГПР, попадали разходи за допълнителни услуги, но само в случаите, когато получаването на такива допълнителни услуги било задължително условие за сключването на договора за кредит. В процесния договор за потребителски кредит обаче изрично било посочено, че изборът и закупуването на допълнителни услуги не било задължително условие за получаване на потребителски кредит или за получаването му при предлаганите условия. Същите не следвало да се включват в размер на ГПР, неправилен бил този подход. Сочи се съдебна практика. Правят възражение за прекомерност на разноските за адвокатско възнаграждение в настоящото

производство, в случай, че такива бъдат претендирани и надвишавали минимално определения размер съгласно Наредба № 1 за минималните размери на адвокатското възнаграждение. Адвокатски хонорар над определения в Наредбата минимум, се явявал явно прекомерен, с оглед на това, че в настоящото производство липсвала каквато и да е правна сложност на защита.

Предвид гореизложеното, молят, да се отмени, като неправилно решението на Районен съд - П., в частта, с която се отхвърля претенцията на „П.К.Б.“ ЕООД за неизплатено договорно възнаграждение по Договор за потребителски кредит № ***** в размер на 1360.17 лева и за главница - за разликата над присъдените 71.40 лв. до предявения размер от 3131.28 лв., както и за законна лихва в размер на 1417.16 лв.

Молят съда да постанови решение, с което да установи със сила на пресъдено нещо съществуването на вземане в полза на „П.К.Б.“ ЕООД срещу солидарните длъжници С. Т. Т. и Л. Ц. Л. за главница в размер на 3131.28 лв. /три хиляди сто тридесет и един лева и двадесет и осем стотинки/, договорно възнаграждение в размер на 1360.17 лв. /хиляда триста и шестдесет лева и седемнадесет стотинки/ и законна лихва в размер на 1417.16 лв. /хиляда четиристотин и седемнадесет лева и шестнадесет стотинки/, дължима от 03.09.2019 г. - датата на предсрочна изискуемост до 28.07.2022г, представляващо неизплатено задължение по Договор за потребителски кредит № *****, ведно със законната лихва от дата на подаване на заявлението до изплащане на вземането.

Претендира се присъждане на направените съдебни и деловодни разноски по делото, в това число заплатена държавна такса, както и сумата в общ размер на 300.00 (триста) лева за юрисконсултско възнаграждение

В законния срок е постъпил писмен отговор на въззивната жалба С. Т. Т..

Твърди си, че така подадената Въззивна жалба от ищцовото дружество е неоснователна и молят да се остави без уважение. Твърди се, че правилно първоинстанционния съд бил приел, че предявеният иск бил частично основателен, за което е изложил мотиви. В чл. 9 от ЗПК била дадена легална дефиниция на договора за потребителски кредит съгласно, която той е договор, въз основа, на който кредиторът предоставял или се задължавал да

предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, срещу задължение на длъжника - потребител да заплати стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне. Условие за неговата действителност била писмената форма - чл. 10, ал. 1 от ЗПК. В договорът за потребителски кредит се съдържала информацията, посочена в т. 9 и т. 10 на чл. 11 ЗПК - посочен е годишният лихвен процент - 41,17 %, посочен е ГПР - 49,89 % и общата сума, дължима от потребителя. Видно било, че в сключения между страните договор за кредит се предвиждало задължение на кредитополучателя да заплаща годишна лихва в размер на 41.17%. Разпоредбата на чл.9 от ЗЗД предвиждала, че страните могат свободно да определят съдържанието на договора доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона и на добрите нрави. При положение, че се касаело за потребителски договор, при който едната страна била по-слаба икономически, поради което се ползвала със засилена защита на ЗЗП и ЗПК - правилно РС П. бил приел, че максималния размер на лихвата било възнаградителна. Обратното би означавало икономически по-слаби участници в оборота да бъдат третирани неравноправно като недостигът на материални средства за един субект се използвало за облагодетелстване на друг. Принципно възнаградителната лихва съставлявала цена за предоставеното ползване на заетата сума. Когато била налице явна нееквивалентност между предоставената услуга и уговорената за това цена се нарушавал принципа на добросъвестност при участие в облигационните отношения. В съдебната практика се приемало, че противоречаща на добрите нрави била уговорка, предвиждаща възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а за обезпечените кредити - двукратния размер на законната лихва/ в този смисъл се сочи съдебна практика. Твърди се, че при преценката на съответствието на спорната договорна клауза с добрите нрави правилно РС П. бил взел в предвид съотношението между уговорения с нея размер на възнаградителна лихва и законната лихва, че е четирикратно по-висок размер от законната лихва. По делото не било се установило, а и липсвали твърдения за наличие на обстоятелства, които да дават основание за очакване на

завишен размер на вреди за заемотодателя. Уговаряне на възнаградителната лихва в размер повече от четири пъти над законната значително надхвърляла размера на действителните вреди. Предвид характера на предоставяната по договора услуга, предполагащ недостиг на парични средства у едната страна следвало да се приеме, че процесната уговорка не съответствала на изискванията за добросъвестност, присъщи на нормалните договорни отношения и равнопоставеност на страните по това правоотношение. Следователно същата била неравнопоставена по смисъла на чл.143 от ЗЗП и на това основание нищожна. Съгласно разясненията, дадени в Тълкувателно решение № 1/2009 г. от 15.06.2010г. на ВКС, добрите нрави са неписани и несистематизирани морални правила без конкретика, но които изхождайки от принципа за справедливост били общоприети в обществото и субектите на правото следвало да се ръководят от тях. Въпреки тяхната абстрактност законът им е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване била приравнена с тази на противоречието на договора със закона (чл. 26, ал. 1 ЗЗД). За противоречащи на добрите нрави се считали сделки, с които неравнопоставено се третират икономически слаби участници в оборота, използвал се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг и пр. Уговорената в процесния договор (необезпечен) възнаградителната лихва надвишава значително трикратния размер на законната лихва и по този начин накърнявало добрите нрави, което обуславя извод за нищожност на клаузата по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД. Съгласно установена съдебна практика, противно на добрите нрави било да се уговаря възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а когато възнаградителна лихва била уговорена по обезпечен и по друг начин заем (напр. ипотека, залог), противно на добрите нрави било нейният размер да надвишаваща двукратния размер на законната лихва

Моли съда да остави така подадената Въззивна жалба от ищцовото дружество срещу Решение №572/22.05.2023 г. по гр.д.№3630/2022г. по описа на РС П. по гр.д.№3630/2022г. без уважение, като неоснователна и недоказана. Моли присъждане на направените разноски, вкл. платен адвокатски хонорар.

Във въззивната жалба и отговорът на въззивната жалба не сочат доказателства. Не се правят доказателствени искания.

Съдът счита делото за изяснено, затова

О П Р Е Д Е Л И :

ДАВА ХОД НА УСТНИТЕ СЪСТЕЗАНИЯ

Съдът счита делото за изяснено от фактическа страна, затова

О П Р Е Д Е Л И:

ОБЯВЯВА устните състезания за приключили.

ОБЯВИ, че ще се произнесе със съдебен акт в законния едномесечен срок.

Протоколът се изготви в съдебно заседание, което приключи в 10.25 часа.

Председател: _____

Секретар: _____